

**KARTA PRZEDMIOTU – V ROK**  
**Rok Akademicki 2025/2026**

|                                  |                        |                                                                                                                   |
|----------------------------------|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kod przedmiotu</b>            | 0915.7.FIZJ4.F27.TMZCS |                                                                                                                   |
| <b>Nazwa przedmiotu w języku</b> | polskim                | <i>Terapia manualna zaburzeń czynnościowych stawów</i><br><i>Manual therapy of functional disorders of joints</i> |
|                                  | angielskim             |                                                                                                                   |

**1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW**

|                                                   |                                            |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>1.1. Kierunek studiów</b>                      | Fizjoterapia                               |
| <b>1.2. Forma studiów</b>                         | Stacjonarne/niestacjonarne                 |
| <b>1.3. Poziom studiów</b>                        | Jednolite magisterskie                     |
| <b>1.4. Profil studiów*</b>                       | praktyczny                                 |
| <b>1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu</b> | Dr Justyna Pogorzelska, dr Agata Michalska |
| <b>1.6. Kontakt</b>                               | michalska.agata@ujk.edu.pl                 |

**2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU**

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.1. Język wykładowy</b>    | polski                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>2.2. Wymagania wstępne*</b> | Student powinien posiadać wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii człowieka, biomechaniki stawów, kinezyterapii, masażu leczniczego, terapii manualnej oraz umiejętność zastosowania fizjoterapii w reumatologii, neurologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu. |

**3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU**

|                                      |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.1. Forma zajęć</b>              | Ćwiczenia kształtujące umiejętności praktyczne (CP)                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3.2. Miejsce realizacji zajęć</b> | przedmiot realizowany w sali dydaktycznej CM, UJK                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3.3. Forma zaliczenia zajęć</b>   | zajęć zaliczenie z oceną                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3.4. Metody dydaktyczne</b>       | Metody podające - instruktaż, opis, objaśnienie, dyskusja, metoda eksponująca – pokaz multimedialny, metody praktyczne -pokaz z objaśnieniem, praca własna studenta |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3.5. Wykaz literatury</b>         | <b>podstawowa</b>                                                                                                                                                   | 1. Wiesner W., Wzorce kliniczne w terapii manualnej., Ortokursy 2019.<br>2.Kaltenborn F. M., Evjenth O., Cz. I, Manualne mobilizacje stawów kończyn, Wydawnictwo Comer, 1996; Cz. II, Kręgosłup. Badanie manualne i mobilizacja, Wydawnictwo Rolewski, 1998.<br>2.Muscolino J., red. wyd. pol. Z. Śliwiński: Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego z uwzględnieniem punktów spustowych, stref odruchowych i stretchingu, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.<br>3.Frisch H.: Terapia manualna – poradnik wykonywania ćwiczeń. PZWL, Warszawa, 2001. |
|                                      | <b>uzupełniająca</b>                                                                                                                                                | 1. Bochenek A, Reicher M: Anatomia człowieka. T. I, PZWL, 2019.<br>2. Joristma W. Anatomia na żywym człowieku. Wstęp do terapii manualnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

**4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)</b><br><b>Ćwiczenia(CP):</b><br>C1. Student wskazuje i tłumaczy rolę terapii manualnej w leczeniu zaburzeń czynnościowych stawów.<br>C2. Student potrafi przeprowadzić ocenę zaburzeń w strukturach stawowych.<br>C3. Student potrafi zastosować zabiegi manualne na stawach w praktyce klinicznej.                                                                                                                             |
| <b>4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)</b><br><b>Ćwiczenia(CP):</b><br>1. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu. Rotacje jako ruch obrotowy. Translacje jako ruch postępowy. Kryteria konwencjonalnego podziału stawów oraz wg. McConailla..<br>2. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd. Zasady wklęsłości i wypukłości podczas ruchu w stawie. Zastosowanie gry stawowej w praktyce. Manualny test ruchomości wg Kaltenborna. Fizjologiczny i |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>patologiczny opór końca ruchu.</i></p> <p>3. <i>Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd. Zaburzenia wewnątrz i zewnątrz stawowe – kryteria ocena zaburzeń w stawie. Wzorec torebkowy wg. Cyriaxa . Kryteria wzorca n/ torebkowego w stawie.</i></p> <p>4. <i>Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd . Zasada „dziadka do orzechów”. Centralizacja peryferyzacja bólu wg McKenziego.</i></p> <p>5. <i>Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd. Testy pasywne i czynne. Badanie wybranych stawów</i></p> <p>6. <i>Mobilizacja wybranych stawów.</i></p> <p>7. <i>Mobilizacja wybranych stawów.</i></p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### 4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

| Efekt                                                    | Student, który zaliczył przedmiot                                                                                                                                                                                                            | Symbole kierunkowych efektów uczenia się |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| w zakresie <b>WIEDZY zna i rozumie:</b>                  |                                                                                                                                                                                                                                              |                                          |
| W01                                                      | psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych;                                                                                                                                                                              | FIZJ_B.W.2.                              |
| W02                                                      | zagadnienia związane z promocją zdrowia i fizjoprofilaktyką.                                                                                                                                                                                 | FIZJ_C.W.17                              |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI potrafi:</b>                  |                                                                                                                                                                                                                                              |                                          |
| U01                                                      | organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;                                                                                                                               | FIZJ_B.U.4.                              |
| U02                                                      | podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej. | FIZJ_C.U.17.                             |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH jest gotów do:</b> |                                                                                                                                                                                                                                              |                                          |
| K01                                                      | dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;                                                                                                                                    | FIZJ_K5                                  |

#### 4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

| Efekty przedmiotowe<br>(symbol) | Sposób weryfikacji (+/-) |   |     |             |   |   |             |   |   |                        |   |   |              |   |   |                |   |   |               |     |   |   |     |
|---------------------------------|--------------------------|---|-----|-------------|---|---|-------------|---|---|------------------------|---|---|--------------|---|---|----------------|---|---|---------------|-----|---|---|-----|
|                                 | Egzamin ustny/pisemny    |   |     | Kolokwium   |   |   | Projekt     |   |   | Aktywność na zajęciach |   |   | Praca własna |   |   | Praca w grupie |   |   | Inne (jakie?) |     |   |   |     |
|                                 | Forma zajęć              |   |     | Forma zajęć |   |   | Forma zajęć |   |   | Forma zajęć            |   |   | Forma zajęć  |   |   | Forma zajęć    |   |   | Forma zajęć   |     |   |   |     |
|                                 | W                        | C | ... | W           | C | P | ...         | W | C | ...                    | W | C | ...          | W | C | ...            | W | C | P             | ... | W | C | ... |
| W01                             |                          |   |     |             |   | x |             |   |   |                        |   |   |              |   |   |                |   |   |               |     |   |   |     |
| W02                             |                          |   |     |             |   | x |             |   |   |                        |   |   |              |   |   |                |   |   |               |     |   |   |     |
| U01                             |                          |   |     |             |   |   |             |   |   |                        |   |   |              |   |   |                |   |   | x             |     |   |   |     |
| U02                             |                          |   |     |             |   |   |             |   |   |                        |   |   |              |   |   |                |   |   | x             |     |   |   |     |
| K01                             |                          |   |     |             |   |   |             |   |   |                        |   |   |              |   |   |                |   |   | x             |     |   |   |     |

\*niepotrzebne usunąć

#### 4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

| Forma zajęć    | Ocena | Kryterium oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ćwiczenia (CP) | 3     | Wynik kolokwium na poziomie 61-68%. Student w dostatecznym stopniu potrafi wykonać badanie fizjoterapeutyczne u chorego, planuje i prowadzi terapię. Ma wiedzę o wybranych schorzeniach. Odpowiedzi i praca terapeutyczna chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające. Student realizuje (również w grupie) powierzone zadania. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań, ale nie odnosi się do nich w realizowanym zadaniu.      |
|                | 3,5   | Wynik kolokwium na poziomie 69-76%. Student w dostatecznym stopniu potrafi wykonać badanie fizjoterapeutyczne u chorego zaplanować i przeprowadzić terapię. Ma wiedzę o wybranych schorzeniach. Odpowiedzi i praca terapeutyczna usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela. Student realizuje (również w grupie) powierzone zadania. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań. Rzadko odnosi się do nich w realizowanym zadaniu. |

|  |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <b>4</b>   | Wynik kolokwium na poziomie 77-84%. Student w stopniu dobrym wykonuje badanie fizjoterapeutyczne u pacjenta, planuje i prowadzi terapię. Odpowiedzi i praca terapeutyczna usystematyzowane, samodzielne.<br>Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych.<br>Student realizując (również w grupie) powierzone zadania wykazuje się samodzielnością w poszukiwaniu rozwiązań. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań i odnosi się do nich w niewielkim stopniu. |
|  | <b>4,5</b> | Wynik kolokwium na poziomie 85-92%. Student w stopniu dobrym wykonuje badanie fizjoterapeutyczne u pacjenta, planuje i prowadzi terapię. Odpowiedzi i praca terapeutyczna usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.<br>Student realizując (również w grupie) powierzone zadania wykazuje się samodzielnością w poszukiwaniu rozwiązań. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań i często odnosi się do nich.        |
|  | <b>5</b>   | Wynik kolokwium na poziomie 93-100%. Student doskonale potrafi wykonać badanie fizjoterapeutyczne u pacjenta, zaplanować i przeprowadzić terapię. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy. Student realizując (również w grupie) powierzone zadania w pełni samodzielnie poszukuje rozwiązań. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań i zawsze odnosi się do najważniejszych z nich.                                                         |

## 5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

| Kategoria                                                                              | Obciążenie studenta |                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------|
|                                                                                        | Studia stacjonarne  | Studia niestacjonarne |
| LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/ | <b>30</b>           | <b>30</b>             |
| Udział w ćwiczeniach(CP)                                                               | 30                  | 30                    |
| SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/                                     | <b>20</b>           | <b>20</b>             |
| Przygotowanie do ćwiczeń(CP)                                                           | 10                  | 10                    |
| Przygotowanie do kolokwium i zaliczenia                                                | 10                  | 10                    |
| <b>ŁĄCZNA LICZBA GODZIN</b>                                                            | <b>50</b>           | <b>50</b>             |
| <b>PUNKTY ECTS za przedmiot</b>                                                        | <b>2</b>            | <b>2</b>              |

*\*niepotrzebne usunąć*

*Przyjmuję do realizacji* (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....

